

НАПИШИ
НА ЗАХИСТ
ПРАВ

AMNESTY
INTERNATIONAL

МІКІТА ЗАЛАТАРОВ
БІЛОРУСЬ

ПІДЛІТКА ПОБИЛИ,
ВДАРИЛИ ЕЛЕКТРОШОКОМ
І КИНУЛИ ЗА ҐРАТИ

МАРАФОН НАПИСАННЯ ЛИСТІВ

ДВАДЦЯТЬ РОКІВ РАЗОМ ЗМІНЮЄМО ЖИТТЯ ЛЮДЕЙ НА КРАЩЕ

Коли кілька людей заради когось об'єднуються, результат може бути неймовірним.

Двадцять років тому невелика група активістів у Польщі провела марафон написання листів тривалістю в одну добу. Протягом наступних років ця ідея все більше розвивалася. А зараз Марафон написання листів — найбільша правозахисна подія у світі.

Марафон почався всього з 2 326 листів у 2001 році та досягнув 4,5 мільйонів листів, твітів, підписів під петиціями та інших дій у 2020. У всьому світі люди використовують силу слів, щоб об'єднатися, та щиро вірять, що географія — не перешкода для солідарності. За ці роки активістам і активісткам вдалося змінити життя понад 100 людей — звільнити їх від катувань, утисків або несправедливого ув'язнення.

У цьогорічній кампанії ми підтримуємо тих, хто зазнає переслідувань за мирний активізм, погляди чи особисті характеристики. До них належать активісти ЛГБТІ, захисники довкілля та мирні протестувальники. Когось із них побили, когось — кинули у в'язницю, в когось стріляли, а когось цькували чи залякували. Завдяки Марафону написання листів вони отримують особисті повідомлення про солідарність від тисяч людей в усьому світі. І вони, і їхні родини знають, що на те, що з ними відбулося, звертають увагу; що про них не забули.

Окрім заходів щодо власне написання листів, Amnesty також звертається до тих, хто має владу та можливість змінити становище таких людей — наприклад, до політиків у відповідній країні. Марафон написання листів також привертає увагу до цих проявів несправедливості

Захід
Марафону
написання
листів
Amnesty
International
на Тайвані,
грудень
2020 року.

за допомогою публічних заходів і публікацій у соцмережах.

Люди та групи, для яких проводилася ця кампанія в попередні роки, розповідають, наскільки важливі такі дії, та часто говорять, наскільки їх надихає усвідомлення того, що вони небадужі стільком людям.

Влада в такій ситуації часто починає помітно інакше ставитися як до людей, що опинились у фокусі кампанії, так і до інших людей і груп у подібних ситуаціях. З них можуть бути зняті звинувачення, а їх самих можуть звільнити з-під варті. До людей ставляться гуманніше, а також запроваджуються нові закони чи нормативно-правові акти для подолання цієї несправедливості.

- Прочитайте про людей, за яких ми боремось: www.amnesty.org/writeforrights та www.marathon.amnesty.org.ua
- Зв'яжіться з командою Amnesty у вашій країні: www.amnesty.org/countries
- Напишіть твіт про те, що підтримуєте @Amnesty використовуючи хештег #W4R21 #МарафонНаписанняЛистів

ПЕРШ НІЖ ПОЧАТИ

Таке **навчання правам людини** може проходити в різних онлайн-чи офлайн-середовищах, таких як шкільний клас, зустріч у громаді, сім'я чи ініціативна група. Як фасилітатор/-ка ви можете адаптувати заходи відповідно до групи, з якою працюєте. Наприклад, можна подумати, які знання з теми група вже має, врахувати розмір групи, місце проведення та потенційні обмеження та вибрати оптимальний спосіб організувати навчання для максимального залучення аудиторії. Коли учасники й учасниці захочуть щось зробити щодо тієї чи іншої справи, обговоріть, чи буде це для них безпечно.

Усі заходи ґрунтуються на **методах навчання із залученням**, коли учням та ученицям не просто подають інформацію — натомість вони її досліджують, обговорюють, аналізують та ставлять запитання. Ця методологія дозволяє учасникам й учасницям:

РОЗВИНУТИ ключові компетенції та навички

СФОРМУВАТИ власні думки, підняти питання та глибше зрозуміти подані проблеми

КОНТРОЛЮВАТИ свій процес навчання та формувати обговорення відповідно до власних інтересів, здібностей і питань

ВІДЧУТИ, що вони перебувають у просторі, який їм потрібен для емоційної взаємодії та розвитку власних навичок.

- Якщо ви не знайомі з методами навчання з залученням, ознайомтеся з **Посібником Amnesty International з фасилітації**, перш ніж почати проведення заняття: www.amnesty.org/en/documents/ACT35/020/2011/en/
- Amnesty International пропонує онлайн-курси на тему прав людини, зокрема короткий курс про правозахисників, у якому розповідається про кампанію «Марафон написання листів»: <https://academy.amnesty.org/learn>

ВАШІ СЛОВА МАЮТЬ СИЛУ

У САУДІВСЬКІЙ АРАВІЇ ЗВІЛЬНЕНО АКТИВІСТКУ

Нассіму аль-Сада, борчиню за жіночу свободу, заарештували у 2018 році за мирний захист прав людини. Поки вона була у в'язниці, охорона її була, а відвідувати її заборонили всім, навіть її адвокату. Але завдяки активістам і активісткам у всьому світі, які написали аж 777 611 листів, твітів тощо, Нассіма вийшла на волю у червні 2021 року і повернулася до рідних і друзів.

БАТЬКО ТРЬОХ ЗНОВУ З РІДНИМИ

У квітні 2018 року в Бурунді працівника громадської організації та правозахисника Жермена Рукукі визнали винним у низці підставних звинувачень і засудили до 32 років позбавлення волі. Він потрапив до в'язниці, навіть не маючи змоги потримати на руках найменшу дитину, яка народилася за кілька тижнів після його затримання. Його рідні втекли з країни, побоюючись репресій. 30 червня 2021 року Жермена нарешті звільнили, і він знову з родиною — зокрема й завдяки понад 436 000 листів, підписів й інших дій, які вимагали його звільнення.

© Private

ЩЕ ОДИН КРОК ДО ПРАВОСУДДЯ У ПІВДЕННІЙ АФРИЦІ

Друзів Попі Квабе та Бонгеку Пхунгула вбили, коли вони йшли на вечірку у травні 2017 року. Донедавна їхні родини гнітили затримки й неточності в розслідуванні поліції. Однак у березні 2021 року поліція відновила справу, отримавши 341 106 підписів під відповідною петицією від активістів і активісток з усього світу. Поліція завершила розслідування та передала справу Національній прокуратурі. «Я налаштована оптимістично, — сказала сестра Попі Тембеліхле. — Відчуваю, що скоро нарешті щось зміниться».

© Private

ПРО ПРАВА ЛЮДИНИ

Права людини — це основні свободи та засоби захисту, які належать кожному та кожній з нас. Вони ґрунтуються на принципах гідності, рівності та взаємоповаги — незалежно від віку, національності, гендеру, раси, переконань та особистих уподобань.

Ваші права полягають у тому, щоб до вас ставились справедливо, а ви справедливо ставилися до інших, а також щоб усі мали можливість робити вибір щодо свого власного життя. Ці основні права людини є універсальними — вони належать усім нам; всім у світі. Вони невідчужувані — їх неможливо у нас відібрати. І вони неподільні і взаємозалежні — однаково важливі і взаємопов'язані.

Після Другої світової війни з її жорстокими злочинами з'явилися міжнародні документи з прав людини, починаючи з Загальної декларації прав людини. Вони створили надійне підґрунтя для національного, регіонального та міжнародного законодавства, розробленого з метою покращувати життя людей в усьому світі. Права людини можна розглядати як закони для урядів. Вони зобов'язують уряди і державних посадовців поважати, захищати і дотримуватися прав людей в межах і поза межами їхньої юрисдикції.

Права людини — не розкіш, яка враховується тільки тоді, коли це зручно.

Захід Марафону написання листів Amnesty International у Берліні, грудень 2020 року.

ЗАГАЛЬНА ДЕКЛАРАЦІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ

Загальну декларацію прав людини (ЗДПЛ) розробила новостворена Організація Об'єднаних Націй одразу після Другої світової війни. З моменту її прийняття 10 грудня 1948 р. вона стала основою міжнародної системи прав людини. Кожна країна у світі взяла на себе зобов'язання дотримуватися загальних принципів, які викладені у перших 30 статтях цього документа.

Сама ЗДПЛ, як випливає з назви, є декларацією. Кожен уряд декларує намір дотримуватися певних стандартів у поводженні з людьми. Права людини стали елементом міжнародного права: з моменту прийняття ЗДПЛ на основі її принципів було розроблено чимало інших обов'язкових законів та угод. Саме ці закони та угоди є легітимною підставою для таких організацій, як Amnesty International, закликати уряди утримуватися від такої поведінки чи такого ставлення, якого зазнали герої та героїні «Марафону написання листів».

ЗАГАЛЬНА ДЕКЛАРАЦІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ

ГРОМАДЯНСЬКІ ПРАВА ТА СВОБОДИ

Право на життя, свобода від катувань і рабства, право не бути дискримінованим.

- Стаття 1** Свобода та рівність у гідності та правах
- Стаття 2** Недискримінація
- Стаття 3** Право на життя, свободу та особисту безпеку
- Стаття 4** Свобода від рабства
- Стаття 5** Свобода від катувань

ЮРИДИЧНІ ПРАВА

Право вважатися невинним, право на справедливий суд, право не зазнавати безпідставного арешту чи затримання.

- Стаття 6** Усі охороняються законом
- Стаття 7** Перед законом усі рівні
- Стаття 8** Поновлення у правах у разі їх порушення
- Стаття 9** Недопустимість несправедливого арешту, затримання чи вигнання
- Стаття 10** Право на справедливий суд
- Стаття 11** Презумпція невинності
- Стаття 14** Право поїхати в іншу країну та попросити про захист

СОЦІАЛЬНІ ПРАВА

Право на освіту, на створення та утримання сім'ї, на відпочинок, на охорону здоров'я.

- Стаття 12** Конфіденційність та право на недоторканність житла та сімейного життя
- Стаття 13** Свобода вільно жити та подорожувати в межах державних кордонів
- Стаття 16** Право на шлюб та створення сім'ї
- Стаття 24** Право на відпочинок та дозвілля
- Стаття 26** Право на освіту, включаючи безкоштовну початкову освіту

ЕКОНОМІЧНІ ПРАВА

Право на власність, на роботу, на житло, на пенсію, на належний рівень життя.

- Стаття 15** Право на громадянство
- Стаття 17** Право власності на майно
- Стаття 22** Право на соціальне забезпечення
- Стаття 23** Право на заробітну плату та на вступ до профспілки
- Стаття 25** Право на рівень життя, необхідний для підтримання здоров'я та добробуту

ПОЛІТИЧНІ ПРАВА

Право на участь в уряді країни, право голосу, право на мирні зібрання, свобода вираження поглядів, переконань та релігії.

- Стаття 18** Свобода переконань (включаючи релігійні переконання)
- Стаття 19** Свобода вираження поглядів та право на поширення інформації
- Стаття 20** Свобода вступати в асоціації та збиратися з іншими людьми мирним шляхом
- Стаття 21** Право брати участь в управлінні своєю країною

КУЛЬТУРНІ ПРАВА, ПРАВА СОЛІДАРНОСТІ

Право брати участь у культурному житті громади.

- Стаття 27** Право на участь у культурному житті своєї громади
- Стаття 28** Право на міжнародний порядок, де всі ці права можуть бути повністю реалізовані
- Стаття 29** Обов'язок поважати права інших осіб
- Стаття 30** Недопустимість знищення цих прав!

ЗАХІД

ПРАВО НА
СПРАВЕДЛИВИЙ СУД

КЛЮЧОВІ ПОНЯТТЯ

- Справедливий суд
- Катування
- Ювенальна юстиція

ПРО ЗАХІД

У цьому заході розглядається право на справедливий суд з використанням реальних прикладів порушення цього права. У другій частині заняття учасники й учасниці можуть написати лист на знак протесту та підтримки Мікіти Залатарова, щоб висловити солідарність.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Учасники повинні:

- **зрозуміти** концепцію справедливого суду та зрозуміти, як вона стосується їх безпосередньо;
- **описати** наслідки порушення права на справедливий суд;
- **дізнатися** про конкретні міжнародні стандарти правосуддя щодо дітей;
- **відчувати** співпереживання до людей, чиє право на справедливий суд було порушено;
- **отримати інформацію** про кампанію Amnesty International «Марафон написання листів»;
- **написати** листи для висловлення підтримки та солідарності з Мікітою Залатаровим.

ВІК: 13+

ОРІЄНТОВНИЙ ЧАС

60 хвилин.

НЕОБХІДНІ МАТЕРІАЛИ

- Роздатковий матеріал: Діти в системі правосуддя (стор.10)
- Роздатковий матеріал: Справедливий суд (сторінки 11-14)
- Роздатковий матеріал: Права, пов'язані зі справедливим судом (стор. 9)
- Роздатковий матеріал: Історія Мікіти Залатарова (стор. 14)
- Листочки-стікери (двох кольорів)
- Папір, ручки, конверти, марки

ПІДГОТОВКА

- Роздрукуйте чотири справи з **роздаткового матеріалу «Справедливий суд»** (сторінки 11-14) та розмістіть їх у приміщенні.
- Примірники наступних матеріалів роздрукуйте для кожного учасника й учасниці заходу:
 - **Роздатковий матеріал: «Права, пов'язані зі справедливим судом»** (стор. 9)
 - **Роздатковий матеріал: «Діти в системі правосуддя»** (стор.10)
 - **Історія Мікіти Залатарова** (стор. 14).
- Завантажте та видрукуйте «**Конвенцію про права дітей у доступному дітям форматі**» за адресою <https://www.unicef.org/ukraine/media/2596/file/Convention%20in%20Ukrainian.pdf>
- Дізнайтеся більше про Академію прав людини від Amnesty International: <https://academy.amnesty.org/learn/course/external/view/elearning/221/an-introduction-to-child-rights>

ДОТРИМУЙТЕСЬ ЗАХОДІВ ПРОФІЛАКТИКИ COVID-19

Обов'язково виконуйте рекомендації щодо громадського здоров'я у вашому регіоні під час пандемії COVID-19. Проводьте заходи таким чином, щоб не наражати людей на небезпеку, та дотримуйтесь усіх необхідних вимог щодо фізичної дистанції.

Якщо ви проводите захід онлайн:

- **Оберіть** платформу, яка забезпечує участь та взаємодію та при цьому є безпечною
- **Адапуйте** захід, щоб уможливити відповідні роздуми й аналіз (у невеликих групах)
- **Надайте** технічну підтримку учасникам і учасницям, щоб забезпечити якісну участь

ВАЖЛИВЕ ЗАУВАЖЕННЯ

Важливо прокоментувати, що в цьому заході йдеться про насильство та інші складні ситуації, що стосуються справжньої дитини в Білорусі. Учасники й учасниці можуть по-різному на це відреагувати. Неодмінно зважайте на їхню реакцію.

1. НАСКІЛЬКИ СПРАВЕДЛИВО?

Розмістіть чотири випадки з роздаткового матеріалу «**Справедливий суд**» (сторінки 11-14) у різних частинах приміщення.

Попросіть учасників й учасниць пройти по кімнаті та прочитати інформацію про ці справи. Всі учасники й учасниці мають проголосувати на шкалі під кожною справою, наскільки справедливо чи несправедливо поставилися до людини в кожній з цих історій. Після того, як всі проголосують за всі справи, можна повертатися на місце.

Обговоріть з учасниками й учасницями результати голосування, зокрема чому вони саме так проголосували щодо цих справ. Попросіть їх знайти подібні й відмінні риси, зокрема у випадку Мікіти Залатарова (справа 4).

10 ХВИЛИН

20 ХВИЛИН

2. ПРАВО НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД: МІКІТА ЗАЛАТАРОВ

Роздайте учасникам і учасницям роздруківку «Права, пов'язані зі справедливим судом» (стор. 9), а також папірці-стікери двох кольорів. Поясніть аудиторії, як вони можуть використати цей матеріал для довідки, виконуючи наступне завдання.

Попросіть учасників і учасниць переходити від однієї до іншої справи, розміщеної на стінах. Цього разу їхнє завдання — на листочках одного кольору записати права, пов'язані зі справедливим судом, які, на їхню думку, було порушено в цьому випадку, а на листочках іншого кольору — як вони б почувалися на місці цієї людини. Потрібно заздалегідь означити, який колір листочків треба використовувати для запису прав, а який — для почуттів. Листочки треба прикріпити біля відповідної справи.

Коли учасники й учасниці впораються з цим завданням, запропонуйте їм поділитися відповідями.

Попросіть учасників і учасниць подумати над такими питаннями:

- Як ви вважаєте, чи було дотримано право Мікіти Залатарова на справедливий суд?
- Як це вплинуло на його життя?
- Як ви думаєте, чи має він інші права і чи мають до нього ставитися інакше, оскільки він — дитина?

Насамкінець поясніть, що права людини мають бути непорушними навіть щодо людей, яких звинувачують у скоєнні злочину чи визнали в ньому винними, і до цих прав належить і право на справедливий суд. Крім того, діти, яких підозрюють у скоєнні злочину, мають особливі права в дитинстві, і з ними слід поводитися інакше, ніж з дорослими підозрюваними. Такі права та гарантії забезпечуються відповідно до Конвенції ООН про права дитини.

■ Додатково: Якщо є час, можна розповісти про права дитини за допомогою спрощеної версії Конвенції про права дитини від ЮНІСЕФ: <https://www.unicef.org/ukraine/media/2596/file/Convention%20in%20Ukrainian.pdf>

3. РОЗГЛЯД ПРАВ ДІТЕЙ У СИСТЕМІ ПРАВОСУДДЯ

20 ХВИЛИН

Поділіть аудиторію на невеликі групи. Дайте кожній групі примірник історії Мікіти Залатарова (стор. 14) та роздатковий матеріал «Діти в системі правосуддя» (стор. 10). Поясніть, що це перелік конкретних прав та засобів захисту дітей, які вступають у контакт з системою правосуддя.

Попросіть групи подивитися перелік і позначити, які з цих прав і засобів захисту не були надані Мікіті.

Додатково: По черзі прочитайте права та засоби захисту у списку та попросіть учасників і учасниць встати або підняти руку, якщо вони вважають, що у випадку Мікіти це право чи засіб не було надано чи було порушено.

Попросіть учасників і учасниць поміркувати над такими питаннями:

- Чи були порушені конкретні права та засоби захисту Мікіти як дитини / підлітка?
- Як порушення цих прав впливає на його життя?
- Що б ви відчували, якби це сталося з вами? Як змінилося б ваше життя?

Знову зберіть аудиторію разом та запропонуйте учасникам й учасницям поділитися міркуваннями.

Поясніть, що в ситуації Мікіти йому відмовили в дотриманні його прав людини і права на справедливий суд, але що ще важливіше — були порушені його права саме як дитини. Саме тому Amnesty International просить звільнити Мікіту та забезпечити йому справедливий суд, що відповідає міжнародним стандартам ювенальної юстиції.

4. ПІДТРИМАЙТЕ МІКІТУ

10 ХВИЛИН

Розкажіть про кампанію Amnesty «Марафон написання листів». Поясніть, що Amnesty закликає людей писати листи на підтримку Мікити Залатарова. Наведіть приклади минулорічної кампанії (стор. 3), які демонструють, наскільки успішними можуть бути листи та інші подібні заходи.

Якщо учасникам і учасницям не вистачає часу на написання листів чи підписання петицій в межах відведеного часу, запропонуйте їм запланувати, як вони це зможуть зробити пізніше, або розподіліть різні завдання між групами. Закликайте їх до творчості.

■ Якщо маєте час, поділіться цим 5-хвилинним вступним відео про Марафон написання листів: <https://academy.amnesty.org/learn/course/external/view/elearning/145/write-for-rights-a-short-guide>

НАПИШІТЬ ЛИСТ

Запропонуйте учасникам і учасницям написати Генеральному прокурору Республіки Білорусь використовуючи контактну інформацію праворуч.

Поясніть, що особисте повідомлення посадовцям може бути найбільш ефективним. Ви можете дати учасникам і учасницям наступні поради, щоб допомогти їм з листом:

- Розкажіть Генеральному прокурору щось про себе.
- Поясніть, що вас вразило у справі Мікити Залатарова.
- Вимагайте від влади **Білорусі звільнити Мікиту та забезпечити йому справедливий суд, що відповідає міжнародним стандартам у сфері ювенальної юстиції.**
- Додатково: Можна скористатися шаблоном листа на сторінці 15.

Генеральный прокурор Республики Беларусь
Ул. Интернациональная 22
220030 Минск
Беларусь

Форма звертання: Шановний Генеральний прокуро́ре

Електронна пошта: info@prokuratura.gov.by
Facebook: www.facebook.com/prokuraturaby
Twitter: [@prokuraturaby](https://twitter.com/prokuraturaby)

ПРОЯВІТЬ СОЛІДАРНІСТЬ

Спонукайте учасників і учасниць висловити Мікиті Залатарову солідарність і дружнє ставлення, написавши йому лист підтримки.

Поясніть, що листи не обов'язково мають бути довгими. Мета полягає в тому, щоб Мікіта відчув, що багато людей по всьому світу думають про нього. Подумайте, що його б порадувало чи розвеселило.

Якщо ви любите Minecraft, як Мікіта, спробуйте побудувати в ньому простір, що символізує свободу й надію, роздрукуйте результат і надішліть йому.

Мікіта Залатароу
Воспитательная колония В.К – 2
ул. Батова 4
Бобруйск
213800 Могилевская обл.
Беларусь

РОЗДАТКОВИЙ МАТЕРІАЛ

ПРАВА, ПОВ'ЯЗАНІ ЗІ СПРАВЕДЛИВИМ СУДОМ

СПРАВЕДЛИВИЙ СУД І ПРАВА ЛЮДИНИ

Кожен уряд зобов'язаний притягувати до відповідальності винних у вчиненні злочинів. Однак, коли людей судять на несправедливому суді, це не сприяє правосуддю. Коли правоохоронці застосовують до людей катування чи інші форми жорстокого поводження, коли засуджують невинних осіб, або коли суди показово несправедливі, втрачається довіра до самої судової системи. Якщо у поліцейському відділку, слідчому ізоляторі, суді чи тюремній камері не дотримуються прав людини, уряд не виконує своїх обов'язків.

ПРАВА ДО ПОЧАТКУ СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ

Кримінальне провадження є справедливим лише за умови, що права обвинуваченого було дотримано протягом усього процесу. Існує ряд прав, які належать кожній особі ще до початку судового розгляду. До них належать:

- право на попереднє звільнення (окрім певних винятків);
- права осіб під вартою на отримання інформації;
- право на адвоката;
- право на доступ до зовнішнього світу;
- право на швидкий судовий розгляд;
- право оскаржити законність затримання, та
- право на судовий розгляд у розумний строк.

ПРАВА ПІД ЧАС СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ

Далі перераховані права, що належать людям у процесі судового розгляду щодо них:

- право на рівність перед законом і судом;
- право на судовий розгляд компетентним, незалежним та неупередженим судом, створеним у законний спосіб;
- право на справедливий судовий розгляд;
- право на публічне проведення засідання;
- презумпція невинуватості (також стосується і періоду до судового розгляду);
- право не свідчити проти себе і не бути змушеним визнати провину (також стосується і періоду до судового розгляду);
- право на виключення свідчень, що були надані в результаті примусу чи катувань;
- недопустимість застосування законів зі зворотною дією в часі чи подвійної відповідальності;
- право на судовий розгляд без неналежних затримок;
- право на захист;
- право бути присутнім на власному суді;
- право викликати та допитувати свідків;
- справедливі судові розгляди не мають припинятися протягом надзвичайного стану та збройних конфліктів;
- право на перекладача та на переклад (також стосується і періоду до судового розгляду);
- право на публічне обґрунтоване рішення суду в розумні строки;
- право не зазнавати незаконних покарань;
- право оскаржити вирок.

РОЗДАТКОВИЙ МАТЕРІАЛ**МАТЕРІАЛ: ДІТИ В СИСТЕМІ ПРАВОСУДДЯ**

Права людини мають бути непорушними навіть щодо людей, яких звинувачують за скоєння злочину чи визнали в ньому винними. Крім того, з дітьми, яких підозрюють у скоєнні злочину, слід поводитися інакше, ніж з дорослими підозрюваними. Ці додаткові права та форми захисту для дітей гарантовані Конвенцією ООН про права дитини.

АРЕШТ, ЗАТРИМАННЯ ТА СУД

Діти, яких звинувачують у порушенні закону, мають право на:

- юридичну допомогу та справедливе ставлення;
- адвоката, оплачуваного державою;
- можливість бачитися з батьками чи іншими відповідальними дорослими з моменту затримання;
- звільнення до суду, якщо тримання їх під вартою не є конче необхідним.

Діти ні в якому разі не повинні зазнавати катувань, інших форм жорстокого поводження, або примусу зізнатися у скоєнні злочину. Під час судового розгляду діти повинні мати підтримку сім'ї та адвоката.

Суддя повинен врахувати вік та потреби дитини та забезпечити справедливий розгляд справи.

ПОКАРАННЯ

Дітей ні в якому разі не можна засуджувати до смертної кари чи пожиттєвого ув'язнення. Позбавлення волі слід застосовувати лише у виняткових випадках як крайній засіб, і терміни такого покарання мають бути якнайкоротшими. Дітей не можна карати у спосіб, шкідливий для них фізично чи психологічно. По можливості діти мають брати участь у програмах громадського та відновного правосуддя замість формальних судових процедур і тюремних вироків.

ПРАВА У В'ЯЗНИЦІ

Діти, яким присудили перебування у в'язниці:

- повинні мати можливість підтримувати зв'язок зі своїм адвокатом та членами сім'ї;
- не можуть перебувати в ув'язненні разом з дорослими;
- не можуть зазнавати фізичного покарання;
- не можуть бути позбавлені задоволення базових потреб, таких як харчування;
- не можуть зазнавати катувань чи інших форм жорстокого поводження;
- повинні мати можливість проводити час з іншими дітьми у в'язниці;
- не можуть утримуватися в одиночній камері;
- повинні мати можливість продовжувати навчання; та
- повинні мати доступ до медичної допомоги за потреби, щоб залишатися здоровими.

Відповідно до Конвенції ООН про права дитини, діти мають право на ці форми захисту та багато інших.

© Приватне фото

Мікіта Залатаров до арешту

■ Повний перелік прав дітей можна прочитати тут: www.unicef.org/media/60981/file/convention-rights-child-text-child-friendly-version.pdf

РОЗДАТКОВИЙ МАТЕРІАЛ СПРАВЕДЛИВИЙ СУД

СПРАВА 1: ІСТОРІЯ МЕ НАМ

Нгуєн Нгок Ньї Куїнь завжди боролася проти несправедливості. Відома в мережі, як Ме Нам, «Мама Грибочок» — такий нік вона обрала собі на честь прізвиська, яке дала старшій доньці — жінка стала однією з найвпливовіших блогерок у В'єтнамі, країні, де мати власну думку — вже злочин. Вона стикалася з постійними нападками лише через те, що відстоювала права людини і говорила правду. Вона поширювала публікації у Фейсбук і вимагала реакції на поліцейську жорстокість та проблеми навколишнього середовища, наприклад, на викид токсичних речовин, що призвів до загибелі тисяч риб. Вона стала співзасновницею мережі з понад тисячі блогерів, що прагнули бути почутими. У червні 2017 року їй присудили 10 років ув'язнення за «пропагандистську діяльність» проти держави. Ті непереконливі докази, які проти неї зібрали, налічували участь у громадських протестах, поширення інформації про вбивства під час затримання поліцією, а ще у неї знайшли книжку з поезіями, що критикували державу. Матір Нгуєн заявила на цей рахунок: «Моя донька робила нормальні речі у ненормальному суспільстві». У тюрмі здоров'я блогерки значно погіршилось; вона голодувала, протестуючи проти жорстоких умов. Цей страшний вирок — лише один крок на шляху до більш масштабної мети: закрити рота всім, хто наважується висловлюватися в цій країні.

© Приватне фото

ШКАЛА: НАСКІЛЬКИ СПРАВЕДЛИВИМ БУЛО ТАКЕ СТАВЛЕННЯ?

СПРАВЕДЛИВЕ 1 2 3 4 5 НЕСПРАВЕДЛИВЕ

РОЗДАТКОВИЙ МАТЕРІАЛ

СПРАВЕДЛИВИЙ СУД

СПРАВА 2: ІСТОРІЯ АТЕНИ ДЕМІ

Як і багато її співвітчизників, Атена Демі мріяла про скасування страт в Ірані. Вона публікувала у Фейсбуці та Твіттері критичні дописи на рахунок смертних вироків, розповсюджувала листівки та взяла участь у мирному протесті проти страти молодої жінки. Такі прості на перший погляд дії вимагають великої сміливості в Ірані. І їх, як це не абсурдно, використали в якості «доказів» її протиправної діяльності і засудили до 7 років ув'язнення. Суд над нею був чисто фікцією: за 15 хвилин її засудили за надуманими звинуваченнями, включно з «участю у змові проти державної безпеки». Таке жорстоке ставлення до Атени — лише один із низки прикладів масованих репресій проти людей, що вимагають справедливості для Ірану. Десятки людей у тюрмах, за багатьма стежать, їх допитують і ведуть проти них довготривалі справи, змушуючи замовкнути. Атена пережила вже багато знущань. Її били, бризкали в неї перцевим балончиком і зачиняли в одиночній камері, та вона продовжує боротьбу за права людини. Вона почала голодувати із вимогою не переводити її до в'язниці із ще гіршим ставленням до прав людини. Її здоров'я значно погіршилось за період ув'язнення.

© Приватне фото

ШКАЛА: НАСКІЛЬКИ СПРАВЕДЛИВИМ БУЛО ТАКЕ СТАВЛЕННЯ?

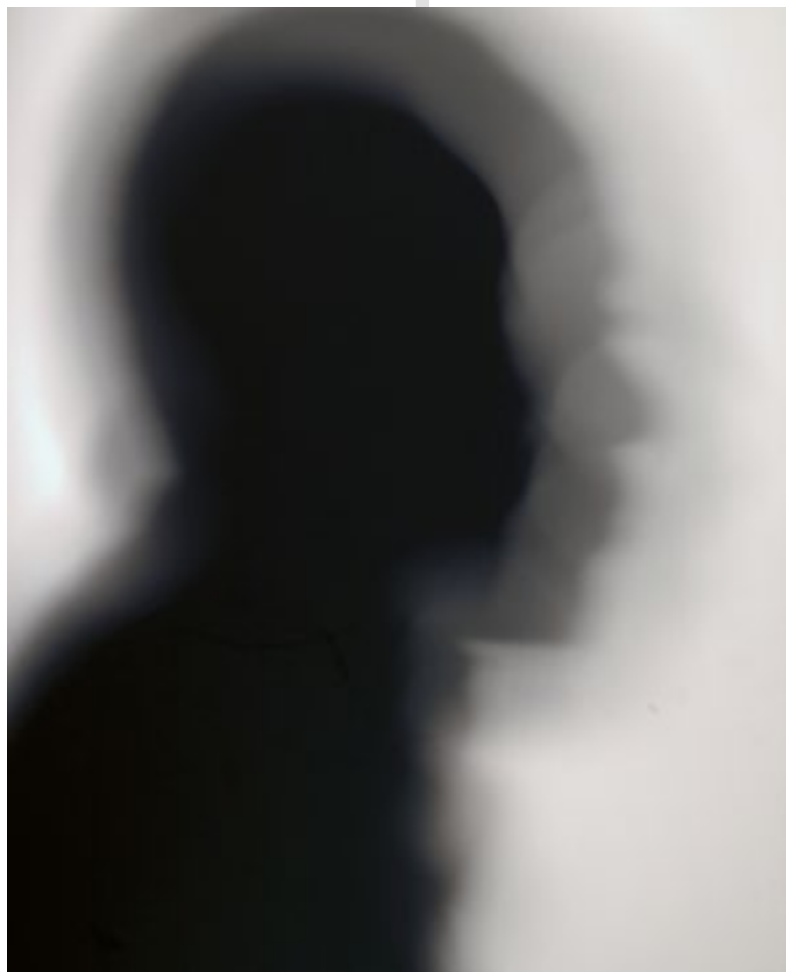

РОЗДАТКОВИЙ МАТЕРІАЛ СПРАВЕДЛИВИЙ СУД

СПРАВА 3: ІСТОРІЯ КАРЛОСА РОДРІГЕСА (ВИГАДАНА)

Карлоса Родрігеса звинуватили у вбивстві 4 січня 2006 року. За 2 дні він з'явився до суду. Йому не дозволили обрати адвоката, натомість суд призначив йому державного захисника. Для адвоката це була перша справа зі звинуваченням в убивстві. Хоч юрист і намагався зібрати докази на захист Карлоса, він не зміг підняти важливих питань, що допомогли б Карлосу. Поліція ж змогла надати низку доказів проти Карлоса, які збирала протягом кількох місяців до його арешту. Карлоса визнали винним і засудили до страти.

ШКАЛА: НАСКІЛЬКИ СПРАВЕДЛИВИМ БУЛО ТАКЕ СТАВЛЕННЯ?

РОЗДАТКОВИЙ МАТЕРІАЛ

СПРАВЕДЛИВИЙ СУД

СПРАВА 4: ІСТОРІЯ МІКІТИ ЗАЛАТАРОВА

Донедавна Мікіта Залатаров був типовим підлітком. Любив грати в Minecraft і слухати реп. Сьогодні ж 17-річний юнак перебуває у пеклі страшнішому, ніж Майнкрафтівське.

За словами тата, усе почалося у серпні 2020 року, коли Мікіта чекав на друга на головній площі Гомеля, що на південному сході Білорусі. Поряд проходив мирний протест проти результатів президентських виборів, коли втрутилась міліція. Як розповідає батько Мікіти, натовп почав тікати. Хтось крикнув Мікіті, щоб і він тікав, тож хлопець побіг.

Наступного дня, 11 серпня, до Мікіти додому прийшли міліціонери. Його затримали, били і звинувачували у тому, що він нібито кинув коктейль Молотова у двох міліціантів напередодні ввечері. У міліції юнака били і застосовували до нього електрошок. Допитували його без адвоката і відповідального дорослого, і тримали за ґратами 6 місяців до суду.

Мікіту засудили за участь у масових заворушеннях і використанні нелегальної вибухівки, хоча відео-доказів його участі у протесті не було. У ЗМІ про масові заворушення під час демонстрації не було ні слова. Тим не менш, суддя засудив хворого на епілепсію Мікіту до 5 років у дитячій виправній колонії.

ШКАЛА: НАСКІЛЬКИ СПРАВЕДЛИВИМ БУЛО ТАКЕ СТАВЛЕННЯ?

СПРАВЕДЛИВЕ 1 2 3 4 5 НЕСПРАВЕДЛИВЕ

© Приватне фото

РОЗДАТКА

ФОРМА ЛИСТА

МІКІТА ЗАЛАТАРОУ – БЕЛАРУСЬ

Генеральному прокурору Республіки Беларусь
Ул. Інтернацыянальная, 22
220030 Мінск
Беларусь

Шановний Генеральний прокуроре,

Мікіта Залатарав чекаў на друга у Гомелі, калі яго оточыла юрба пратэстувальніків 10 серпня 2020 року. За 24 гадзіны 16-річнага юнака з епілепсією затрымала міліцыя, і яго звінувалі ў тым, што ён кинув коктейль Молатова. У міліцыі яго білі, в тым числі электрашоком, допытвалі без адвоката ці адпавядальнага дарослага, і трымалі за ґратамі 6 місцяў да суда. За відсутнасці доказаў учасці Мікіты ў насільніцкіх дїях, яго засудзілі да 5 рокаў ув'язнення.

Будь ласка, зробіть усе, від вас залежне, для правядення судовога процесау за міжнароднымі стандартамі дїтячаго правосуддзя.

З повагою,

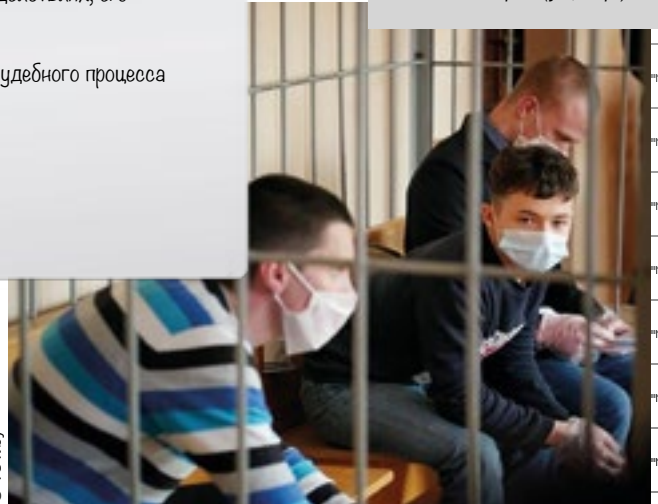
Уважаемый Генеральный прокурор,

Никита Золотарев (Мікіта Залатароу) ждал друга на улице Гомеля, когда его окружила толпа протестующих 10 августа 2020 года. Через 24 часа 16-летнего юношу с эпилепсией задержала милиция, и его обвинили в том, что он бросил коктейль Молотова. В милиции его били, в том числе электршоком, вели допрос без адвоката или ответственного взрослого и держали за решеткой 6 месяцев до суда. При отсутствии доказательств участия Никиты в насильственных действиях, его приговорили к 5 годам лишения свободы.

Пожалуйста, примите все зависящие от вас меры для проведения судебного процесса согласно международным стандартам детского правосудия.

С уважением,

Мікіта Залатарав (у центрі)

ПРО AMNESTY INTERNATIONAL

Amnesty International — всесвітній рух, що об'єднує понад 10 мільйонів людей, які вважають боротьбу з несправедливістю своєю особистою справою. Ми боремося за світ, у якому права людини є доступними для всіх без винятку.

Ми розслідуємо порушення та зловживання, коли і де б вони не відбувалися. Ми вимагаємо від урядів та корпорацій, щоб вони виконували свої зобов'язання і поважали міжнародне право. Розповідаючи реальні історії, ми мобілізуємо мільйони людей у всьому світі на захист тих, чиї права були порушені. Ми покращуємо доступ людей до їхніх прав через освіту.

Наша робота захищає і розширює можливості людей — від скасування смертної кари до просування сексуальних і репродуктивних прав, від боротьби з дискримінацією до захисту прав біженців і мігрантів. Ми допомагаємо притягнути мучителів до відповідальності, змінити репресивні закони та звільнити людей, які були ув'язнені тільки за те, що висловили свою думку. Ми виступаємо за всіх і кожного, чия свобода або гідність перебувають під загрозою.

AMNESTY INTERNATIONAL

Міжнародний Секретаріат

Дім Пітера Бененсона

Істон-стріт, 1

Лондон WC1X 0DW

Велика Британія

Індекс: POL 32/4577/2021 Ukrainian

Вересень 2021 року

e: contactus@amnesty.org

тел: +44-20-74135500

ф: +44-20-79561157

www.amnesty.org

Всі зображення

© Amnesty International,
якщо не вказано інше.

Зображення на обкладинці:

© приватне фото

**НАПИШИ
НА ЗАХИСТ
ПРАВ**

AMNESTY
INTERNATIONAL

